

11 ශ්‍රේණිය

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2024

60 S I,II

නම: .....

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - I,II

කාලය පැය තුනයි

• අමතර කියවීම් කාලය - මිනිත්තු 10 යි.

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - I කොටස

- ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සපයන්න.
- පහත සඳහන් සිද්ධිය ඇසුරෙන් 1 සිට 5 දක්වා ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

සෙංකඩගල සමූපකාර ණය දෙන සමිතිය (සණස) සෙංකඩගල වාණිජ බැංකුවේ මූල්‍ය දායකත්වයෙන් හා සෙංකඩගල ප්‍රාදේශීය සභාවේ මානව සම්පත් දායකත්වයෙන් ද " අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ කසළ යනු මුදල්ය" යන තේමාව යටතේ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේදී පවත්වන ලදී. ඒ සඳහා සිසුන් ගුරුවරුන් දෙමාපියන් හා අපද්‍රව්‍ය උපයෝගී කරගෙන නව නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යන සුනිමල් මහතාද සහභාගී විය.

- 01) ඉහත සිද්ධිය ඇසුරෙන් " අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ කසළ යනු මුදල්ය" යන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන මගින් සපුරාලන මිනිස් අවශ්‍යතාවය කුමක්ද?
  - i) සෞඛ්‍ය
  - ii) අධ්‍යාපනය
  - iii) ආරක්ෂාව
  - iv) විනෝදය
- 02) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේ අභ්‍යන්තර පරිසර සාධකයක් සඳහා නිදසුනක් වන්නේ,
  - i) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේ සිසුන් සහ ගුරුවරුන් ය.
  - ii) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේ සිසුන් සහ දෙමාපියන් ය.
  - iii) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේ ආදි ශිෂ්‍ය සුනිමල් මහතා ය.
  - iv) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලයේ ගුරුවරුන් හා දෙමාපියන් ය.
- 03) ඉහත සිද්ධිය තුළ ඇති ව්‍යාපාර සම්බන්ධතාවයේ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,
  - i) සෙංකඩගල සණස ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීව පාලනය වන රජයට අයත් ව්‍යාපාරයකි.
  - ii) සෙංකඩගල වාණිජ බැංකුවට ජංගම ගිණුම් පවත්වාගෙන යා නොහැකිය.
  - iii) සෙංකඩගල මහා විද්‍යාලය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් ව්‍යාපාරයකි.
  - iv) සෙංකඩගල සණස පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාරයකි.
- 04) සෙංකඩගල වාණිජ බැංකුව,
  - i) භාණ්ඩ නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයකි.
  - ii) සේවා නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයකි.
  - iii) ලාභ අරමුණු කරනොගත් ව්‍යාපාරයකි.
  - iv) රාජ්‍ය අංශයට අයත් ව්‍යාපාරයකි.
- 05) සුනිමල් මහතාගේ ව්‍යාපාරයේ නිෂ්පාදන සාධකයක් වන " ව්‍යවසායකත්වය සඳහා " නිදසුනක් දැක්වෙන පිළිතුර තෝරන්න.
  - i) නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා වන අපද්‍රව්‍ය
  - ii) ව්‍යාපාරයට යොදවා ඇති මුදල්
  - iii) ව්‍යාපාරයේ සේවකයින්
  - iv) ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු වන සුනිමල්ගේ හැකියාව
- 06) රටක ජාතික ආදායම ඵරට ජනතාව අතර බෙදී ගොස් ඇති ආකාරය,
  - i) උද්ධමනය යි.
  - ii) රැකියා නියුක්තිය යි.
  - iii) විදේශ විනිමය අනුපාතය යි.
  - iv) ආදායම් ව්‍යාප්තිය යි.
- 07) හවුල් ව්‍යාපාර සංවිධාන වලට අදාළ ලක්ෂණයක් නොවන්නේ,
  - i) වගකීම් අසීමිත වීම.
  - ii) තෛතික පුද්ගලභාවයක් තිබීම.
  - iii) හවුල් ගිවිසුමක් තිබීම.
  - iv) ලියාපදිංචිය අනිවාර්ය නොවීම.
- 08) සමූපකාර සමිතියක් ලියාපදිංචි කිරීමට අවම වශයෙන් සිටිය යුතු සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව,
  - i) 20 කි.
  - ii) 50 කි.
  - iii) 10 කි.
  - iv) 2 කි.
- 09) භාණ්ඩ වර්ග කිහිපයක් පමණක් අලෙවි කිරීම,
  - i) තොග වෙළඳාමේ ලක්ෂණයකි.
  - ii) සිල්ලර වෙළඳාමේ ලක්ෂණයකි.
  - iii) ආනයන වෙළඳාමේ ලක්ෂණයකි.
  - iv) අපනයන වෙළඳාමේ ලක්ෂණයකි.
- 10) චෙක්පතෙන් කරනු ලබන ගෙවීම් ලබාගැනීමට හිමිකම් ඇති චෙක්පතෙහි නම සඳහන් පුද්ගලයා,
  - i) ජංගම ගිණුම් හිමියා
  - ii) ආදායකයා
  - iii) අණකරු
  - iv) අණලදු

- 11) ජීවිත රක්ෂණයට අදාළ නොවන මූලධර්මය වන්නේ,  
i) උපරිම විශ්වාසය ii) රක්ෂණ හිමිකම iii) හානිපූර්ණය iv) දායකත්වය
- 12) යොදා ගන්නා සන්නිවේදන මාධ්‍ය පිළිබඳ යචන්තාව හා ලබන්නාව ඇති දැනුම හා කුසලතා මත පහසුවෙන් යොදාගත හැකි ක්‍රමයෙන් පැහැදිලි වන්නේ,  
i) සුදුසු බවය. ii) පැහැදිලි බවය.  
iii) සරල බවය. iv) භාවිත කිරීමේ පහසුවය.
- 13) අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම කිනම් ප්‍රවාහන මූලිකාංගයට අදාළ වේද?  
i) මාධ්‍යය ii) පර්යන්තය iii) මාර්ගය iv) බලය
- 14) පරිසර දූෂණයට වඩාත් බලපෑමක් ඇති වන ප්‍රවාහන මාර්ගය වන්නේ,  
i) මහා මාර්ග ii) දුම්රිය මාර්ග iii) අධිවේගී මාර්ග iv) ගුවන් මාර්ග
- 15) ව්‍යාපාර අරමුණ අපේක්ෂිත අයුරින් ඉටු කරගැනීම,  
i) කළමනාකරණය යි. ii) සඵලදායකත්වයයි. iii) කාර්යක්ෂමතාවයයි. iv) සැලසුම්කරණයයි.
- 16) අලෙවිකරණ මිශ්‍රයේ විචල්‍යයක් අතුරෙන් ව්‍යාපාරයට ආදායම් ලබාදෙන එකම විචල්‍ය,  
i) මිල යි. ii) නිෂ්පාදිතය යි. iii) ප්‍රවර්ධනය යි. iv) ස්ථානය යි.
- 17) අයිතිකරු විසින් සිය නිවසේ කුලිය වූ රු. 25000 ව්‍යාපාරයේ මුදලින් ගෙවන ලදී. මේ හේතුවෙන්,  
i) වත්කම හා හිමිකම වැඩිවේ. ii) ලාභය අඩුවේ.  
iii) හිමිකම හා වත්කම අඩුවේ. iv) අයිතිකරුගේ හිමිකම වැඩිවේ, වත්කම අඩුවේ.

• ව්‍යාපාරයක වත්කම කිහිපයක් පහත දී ඇත.

A. ගොඩනැගිලි B. තොගය C. ණය ගැතියෝ D. මුදල්

- 18) ඉහත වත්කම් අතුරෙන් ජංගම වත්කම් ලෙස හඳුනාගත හැකි වන්නේ,  
i) A,B,C හා D ii) B හා C iii) AB හා D iv) BC හා D ය.
- 19) ව්‍යාපාරයකට අදාළව පහත දී ඇති ගිණුම් වර්ග අතරින් පිළිවෙලින් වගකීම් ගිණුමක් හා හිමිකම් ගිණුමක් දක්නට ඇති පිළිතුර වන්නේ,  
i) බැංකු ණය ගිණුම හා ගැනිලි ගිණුම. ii) බැංකු ණය ගිණුම හා යන්ත්‍ර ගිණුම.  
iii) ගැනිලි ගිණුම හා යන්ත්‍ර ගිණුම. iv) ණයගැති ගිණුම හා මුදල් ගිණුම.

20) 2024/01/02 දිනට ව්‍යාපාරයේ ගිණුම්කරණ සමීකරණය පහත පරිදි විය.

|         |   |        |   |        |
|---------|---|--------|---|--------|
| වත්කම   | = | හිමිකම | + | වගකීම  |
| 100 000 | = | 30 000 | + | 70 000 |

රුපියල් 40000ක භාණ්ඩ රුපියල් 60 000කට විකිණීමෙන් පසු එම සමීකරණය නිවැරදිව දක්වන පිළිතුර වන්නේ,

|              |   |         |   |         |
|--------------|---|---------|---|---------|
| වත්කම        | = | හිමිකම  | + | වගකීම   |
| i) 120 000   | = | 30 000  | + | 90 000  |
| ii) 120 000  | = | 50 000  | + | 70 000  |
| iii) 100 000 | = | 500 000 | + | 500 000 |
| iv) 100 000  | = | 30 000  | + | 70 000  |

21) ණයගැති අමල් විසින් රු.40000ක් ව්‍යාපාරයට ලබා දුන් අතර කමල්ට රු. 70000ක භාණ්ඩ විකුණන ලදී. මෙම ගණුදෙනු වලට අදාළ මූලාශ්‍ර ලේඛණය වන්නේ,

|                                       |                              |
|---------------------------------------|------------------------------|
| i) ලදුපත හා විකුණුම් ඉන්වොයිසිය       | ii) ලදුපත හා ගෙවීම් වවුචරය   |
| iii) මුදල් පොත හා විකුණුම් ඉන්වොයිසිය | iv) මුදල් පොත හා පාලන වවුචරය |

• 22 හා 23 ප්‍රශ්න වලට පහත ප්‍රකාශ ඇසුරෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

ව්‍යාපාරයේ ණය හිමියෙකු වූ ප්‍රසන්න හට නිකුත් කළ රු.16,000ක චෙක්පත අගරු විය.

- 22) මෙම චෙක්පත අගරු වීම හේතුවෙන්,  
i) ණයහිමි ශේෂය වැඩි වී බැංකු ශේෂය වැඩිවේ. ii) ණයහිමි ශේෂය වැඩි වී බැංකු ශේෂය අඩුවේ.  
iii) බැංකු ශේෂය හා ණයහිමි ශේෂය අඩුවේ. iv) ණයහිමි ශේෂය අඩුවී බැංකු ශේෂය වැඩි වේ.

- 23) මෙම චෙක්පත් අගරුවීම සටහන් කිරීමට අදාළ ජ'නල සටහන වනුයේ,
- |                                                            |                                                                     |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| i) බැංකු ගිණුම හර රු.16 000<br>ණයහිමි ගිණුම බැර රු.16 000  | ii) ණයහිමි ගිණුම හර රු.16 000<br>බැංකු ගිණුම බැර රු. 16 000         |
| iii) ණයහිමි ගිණුම හර රු.16000<br>පොදු ජ'නලය බැර රු. 16 000 | iv) ණයහිමි ගිණුම හර රු. 16 000<br>අගරු චෙක්පත් ගිණුම බැර රු. 16 000 |
- 24) කල්හාර්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2024/01/01 දිනට සුළු මුදල් පොතේ ශේෂය රු. 1800ක් වූ අතර එදින ප්‍රධාන මුදල් භාරකරු විසින් රු.7200ක මුදල් ලබාදුනි. තවද පෙබරවාරි මාසයේ ආරම්භක දින රු. 1300ක මුදලක් ලබාදුනි. මෙම ව්‍යාපාරයේ සුළු මුදල් අග්‍රිමය වනුයේ,
- |             |              |               |              |
|-------------|--------------|---------------|--------------|
| i) 1800 කි. | ii) 6300 කි. | iii) 7200 කි. | iv) 9000 කි. |
|-------------|--------------|---------------|--------------|
- 25) ව්‍යාපාරයක මුදල් වට්ටම් ඇතිවන්නේ,
- භාණ්ඩ ණයට විකිණීමේදී
  - භාණ්ඩ ණයට ගැනීමේදී
  - භාණ්ඩවල ලකුණු කළ මිල අඩු කිරීමේදී
  - නියමිත කාලය තුළ ණය බෙරුම් කිරීමේදී
- 26) බැංකු ජංගම ගිණුම් හරහා ගනුදෙනු සිදුකිරීමේදී ව්‍යාපාරිකයෙකුට අත්විය හැකි ප්‍රතිලාභයක් නොවන්නේ,
- බැංකු ගාස්තු අයකිරීම.
  - චෙක්පත් මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි වීම.
  - අයිරා පහසුකම් ලැබීම.
  - ප්‍රේෂණ රැස්කරගත හැකිවීම.
- 27) ව්‍යාපාරයක වර්ෂය අවසාන හිමිකම ගණනය කිරීමේදී එකතු කරනු ලබන අයිතමයක් නොවන්නේ,
- |                      |                |                      |            |
|----------------------|----------------|----------------------|------------|
| i) ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය | ii) ශුද්ධ ලාභය | iii) අමතර ප්‍රාග්ධනය | iv) ගැනිලි |
|----------------------|----------------|----------------------|------------|
- 28) රු.10000ක ගැණුම් ඉන්වොයිසියක් සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක කර ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය තුළින් ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කර ඇත. මෙම වැරදීම සිදුකර ඇත්තේ,
- මූලික සටහන් පොත්වල ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේදී ය.
  - ගනුදෙනු ලේඡරයට පිටපත් කිරීමේදී ය.
  - ලෙජර් ගිණුම් තුළනය කිරීමේදී ය.
  - ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කිරීමේදී ය.
- 29) වින්දිකගේ ව්‍යාපාරය 2023 වර්ෂයේදී රු.1000ක භාණ්ඩ ණයට ගත් අතර ණයහිමියන් හට රු.6000ක මුදලක් ගෙවන ලදි. ඉහත ගනුදෙනු වලට අදාළ මූලාශ්‍ර ලේඛණ පිළිවෙලින් දැක්වෙන්නේ,
- පොදු ජ'නලය හා ගැනුම් ඉන්වොයිසිය
  - ගැනුම් ඉන්වොයිසිය හා ගෙවීම් වවුචරය
  - ලදුපත හා ජ'නල් වවුචරය
  - ගැනුම් ඉන්වොයිසිය හා ලදුපත
- 30) ශේෂ පිරික්සුමක් පිළියෙල කිරීමෙන් අපේක්ෂා කරන මූලික අරමුණ වන්නේ,
- වත්කම්වල එකතුව වගකීම් වල එකතුවට සමාන වන බවය.
  - අංක ගණිතමය නිවැරදි බව තහවුරු කර ගැනීම.
  - නිවැරදිව ලෙජර් ගිණුම් වලට සටහන් තබා අති බව.
  - ආදායම් වල එකතුව වියදම් වල එකතුවට සමාන වන බව.
- 31) ව්‍යාපාරයේ හිමිකරුගේ නිවසේ පෞද්ගලික දුරකථන ගාස්තු ගෙවීම රු.2000 සටහන් කිරීමට අදාළ නිවැරදි ද්විත්ව සටහන වනුයේ,
- |                                                |                                              |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| i) දුරකථන ගාස්තු හර 2000<br>මුදල් ගිණුම 2000   | ii) ගැනිලි ගිණුම හර 2000<br>මුදල් ගිණුම 2000 |
| iii) ගැනිලි ගිණුම හර 2000<br>දුරකථන ගිණුම 2000 | iv) මුදල් ගිණුම හර 2000<br>ගැනිලි ගිණුම 2000 |
- 32) ණයගැතියෙකුගෙන් චෙක්පත් ලැබීමට අදාළ නිවැරදි ද්විත්ව සටහන වනුයේ,
- |                                       |                                        |
|---------------------------------------|----------------------------------------|
| i) බැංකු ගිණුම හර<br>ණයගැති ගිණුම බැර | ii) ණයගැති ගිණුම හර<br>බැංකු ගිණුම බැර |
| iii) මුදල් පොත හර<br>ණයගැති ගිණුම බැර | iv) ණයගැති ගිණුම හර<br>මුදල් පොත බැර   |
- 33) ව්‍යාපාරයක ගැනිලි ගිණුම,
- |                    |                     |                      |                      |
|--------------------|---------------------|----------------------|----------------------|
| i) වත්කම් ගිණුමකි. | ii) වියදම් ගිණුමකි. | iii) වගකීම් ගිණුමකි. | iv) හිමිකම් ගිණුමකි. |
|--------------------|---------------------|----------------------|----------------------|

34) විකුණූ බඩුවල පිරිවැය නිවැරදිව දැක්වෙන අයිතම ඇතුළත් කාණ්ඩය වන්නේ,

- i) ආරම්භක තොගය + ගැනුම් - අවසාන තොගය
- ii) ආරම්භක තොගය + ගැනුම් + අවසාන තොගය
- iii) විකුණුම් - ගැනුම් + අවසාන තොගය
- iv) ගැනුම් + ගෙනඒමේ කළී + ආරම්භක තොගය

35) මුදල් ගෙවීමේදී උපයෝගී කරගනු ලබන මූලාශ්‍ර ලේඛණය වන්නේ,

- i) ලදුපත
- ii) ගැනුම් ඉන්වොයිසිය
- iii) වවුචරය
- iv) විකුණුම් ඉන්වොයිසිය

● ඉසිපතන ව්‍යාපාරයේ 2023.12.31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම පහත වේ. ඒ ඇසුරෙන් 36 සිට 40 දක්වා ඇති ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

|                          |                |                |
|--------------------------|----------------|----------------|
| 2023.01.01 දිනට බඩු තොගය | 10000          |                |
| ගැනුම්                   | 110 000        |                |
| විකුණුම්                 |                | 300 000        |
| විදුලි ගාස්තු            | 2 000          |                |
| ණයගැතියෝ                 | 20 000         |                |
| බැංකු ණය                 |                | 100 000        |
| ලී බඩු                   | 400 000        |                |
| ණය පොලී                  | 8000           |                |
| ණය හිමියෝ                |                | 40 000         |
| ලද වට්ටම් / දුන් වට්ටම්  | 5000           | 10 000         |
| මුදල්                    | 45 000         |                |
| ප්‍රාග්ධනය               |                | 150 000        |
|                          | <u>600 000</u> | <u>600 000</u> |

අතිරේක තොරතුරු :

- 2023.12.31 දිනට බඩු තොගය රු. 25 000
- 2023.12.31 දිනයට ගෙවිය යුතු ණය පොලිය රු. 2000
- ණයගැතියන්ගෙන් රු.1000ක් බොල් ණය ලෙස කපා හැරීම.

36) මෙම ව්‍යාපාරයේ 2023.12.31 දිනට විකුණුම් පිරිවැය වනුයේ,

- i) රු. 25000
- ii) රු. 95 000
- iii) රු.120 000
- iv) රු.85 000

37) මෙම ව්‍යාපාරයේ 2023.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ ලාභය වනුයේ,

- i) රු.199000
- ii) රු. 197000
- iii) රු.198000
- iv) රු.200 000

38) 2023.12.31 දිනට මෙම ව්‍යාපාරයේ ජංගම වත්කම්වල අගය වනුයේ,

- i) රු.89 000
- ii) රු. 400 000
- iii) රු.45 000
- iv) රු.64 000

39) 2023.12.31 දිනට මෙම ව්‍යාපාරයේ මුළු හිමිකම් වනුයේ,

- i) රු.150 000
- ii) රු. 197000
- iii) රු.347000
- iv) රු.100 000

40) මෙම ව්‍යාපාරයේ 2023.12.31 දිනට මුළු වගකීම් වනුයේ,

- i) රු.347 000
- ii) රු. 10000
- iii) රු.489000
- iv) රු.142 000

\* \* \* \* \*

11 ශ්‍රේණිය දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2024 60 S II

නම: ..... ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - II

• පළමු ප්‍රශ්නයද, I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක්ද, II කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද බැගින් කෝරගෙන ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.

(01) පහත සිද්ධිය ඇසුරෙන් (i) සිට (x) දක්වා ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

කෘෂිකර්ම උපදේශකයෙකු ලෙස සේවයේ නියැලී ඉන් පසු විශ්‍රාමගත් ජයරත්න මහතා “ තුරුලිය පැළ තවාන” නමින් පැළ වර්ග විකිණීමේ ව්‍යාපාරයක් ප්‍රධාන මාර්ගයක් සහ ප්‍රධාන ඇළ මාර්ගයක් අසල පිහිටි ඔහුගේම ඉඩමක් තුළ පවත්වාගෙන යයි. පැළ සැපයුම්කරුවන්ගෙන් පැළ ලබාගෙන විකුණන අතර ඔහුගේම පැළ තවාන තුළ නිෂ්පාදනය කරන පැළ ද අලෙවිසැල තුළ විකුණයි. වෙළෙඳසැල තුළ හා තවානේ වැඩ කටයුතු සඳහා පුහුණු සේවකයින් දෙදෙනෙකුගේ සේවය ලබාගනී. 2024.01.01 දිනට ව්‍යාපාරයේ වත්කම් හා වගකීම් මෙසේය.

- ගොඩනැගිලි 250 000
  - උපකරණ රු. 400 000
  - මුදල් රු. 150 000
  - 12% බැංකු ණය රු.240 000
- ඉතිරි පැළ තොගය කිසිවක් නැත.

2024 ජනවාරි මාසය තුළ පහත ගණුදෙනු සිදුවිය.

- පැළ අත්පිට ගැනුම් 120 000
  - පැළ ණයට ගැනුම් 40 000
  - පොලිතින් කවර මිලට ගැනුම් 25 000
  - පැළ අත්පිට විකුණුම් 240 000
  - පැළ ණයට විකුණුම් 60 000
  - සේවක වැටුප් ගෙවීම් 40 000
  - වතුර බට මිලට ගැනීම් 4000
  - කාබනික පොහොර මිලට ගැනීම් 10000
  - බැංකු ණය පොලී 1000
  - බැංකු ණය වාරිකය ගෙව්වා 6000
- \* ඉතිරි පැළ කිසිවක් නැත

සේවකයන්ට අලෙවිය හා ගුණාත්මයෙන් උසස් නිෂ්පාදනයක් පිළිබඳව නිතර උපදෙස් හා තොරතුරු ජයරත්න මහතා ලබාදේ. පාරිභෝගිකයන් විකුණන සෑම පැළ 10කටම කාබනික පොහොර අඩංගු පැකට් එකක් නොමිලේ ලබාදෙන අතර පැළ සිටුවීමේ සම්බන්ධ උපදෙස් අඩංගු පත්‍රිකාවක් ද ලබාදේ. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය පාසල් සම්බන්ධ කරගෙන පැළ සිටුවීමේ ව්‍යාපෘතියක් දියත් කර ඇත. එම නිසා ඊළඟ මාසයේ සිට පැළ බෙදාහැරීම් සඳහා ලොරි රථ ගැනීමට ද තීරණය කර ඇත.

- (i) අ) “තුරුලිය පැළ තවාන අයත් ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය නම් කරන්න. (උ.02)
- ආ) අලෙවිය සඳහා ඇති පැළ අයත්වන නිෂ්පාදන සාධකය නම් කරන්න. (උ.02)
- (ii) අ) “තුරුලිය පැළ තවාන” ව්‍යාපාරයේ ඇල්මැති පාර්ශව දෙකක් නම් කරන්න. (උ.02)
- ආ) තුරුලිය පැළ තවාන කෙරෙහි බලපෑම් කරන බාහිර පරිසර සාධක දෙකක් ලියන්න. (උ.02)
- (iii) අ) “තුරුලිය පැළ තවාන” ව්‍යාපාරයට බලපෑම් කරන අභ්‍යන්තර පරිසරයේ ශක්තීන් දෙකක් සහ බාහිර පරිසරයේ අවස්ථාව දෙකක් සඳහා නිදසුන් සිද්ධි ඇසුරෙන් දක්වන්න. (උ.02)
- (vi) පහත දැක්වෙන කලමනාකරණ කාර්යයන් සහ අලෙවිකරණ විචල්‍යයන් වලට අදාළ නිදසුන් සිද්ධි ඇසුරෙන් ලියා දක්වන්න. (උ.02)
  - සැලසුම්කරණය
  - මෙහෙයවීම
  - නිෂ්පාදනය
  - ප්‍රවර්ධනය
- (v) අ) 2024.01.01 දිනට ආරම්භක වත්කම් සහ වගකීම් ගිණුම්කරණ සමීකරණයේ සඳහන් කරන්න. (උ.02)
- ආ) 2024.01.01. දිනට ආරම්භක හිමිකම් ගණනය කරන්න. (උ.02)
- (vi) අ) 2024.01.31 දිනට බැංකු ණය පොළිය ගණනය කරන්න. (උ.02)

- (vi) අ) 2024.01.31 දිනට බැංකු ණය පොළිය ගණනය කරන්න. (උ.02)  
ආ) උපචිත බැංකුණය පොළිය ගිණුම්ගත කිරීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන් අගයන් සහිතව ලියා දක්වන්න. (උ.02)
- (vii) අ) පහත සඳහන් අවස්ථාවට ගැලපෙන ගණුදෙනුව බැගින් ලියන්න.  
A) වත්කම් අඩුවී හිමිකම් අඩුවීම.  
B) වත්කම් අඩුවී වගකීම් අඩුවීම. (උ.02)
- ආ) පහත සඳහන් අයිතම සඳහා නිදසුන බැගින් සිද්ධිය තුළින් උපුටා ලියන්න.  
A) ජංගම නොවන වගකීම්.  
B) ජංගම වගකීම්. (උ.02)
- (viii) 2024 ජනවාරි 31 දිනට මුදල් ශේෂය ගණනය කරන්න.
- (xi) 2024 ජනවාරි 31 දිනෙන් අවසන් මාසයට ශුද්ධ ලාභය ගණනය කරන්න.
- (x) 2024 ජනවාරි 31 දිනට හිමිකම් ගණනය කරන්න. (උ.02)  
(මුළු ලකුණු 2x10=20)

### I කොටස ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

- 02) i) සේවාවක් යනු කුමක්ද? (උ.02)  
ii) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍යද අසත්‍යද යන්න දක්වන්න.  
අ) එකම අවශ්‍යතාවය සඳහා විවිධ සන්නම් නාම වලින් යුත් භාණ්ඩ වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කරයි. (.....)  
ආ) ව්‍යාපාරයෙන් පිටත ජීවත්වන ජනතාව ගණුදෙනුකරුවෝයි. (.....)  
ඉ) "යෙන්" ජපානයේ භාවිතා වන මුදල් වර්ගයයි. (.....)  
ඊ) නව තාක්ෂණික ක්‍රම සඳහා අනුගත වීම දුෂ්කරවීම ව්‍යාපාර වලට තර්ජනයකි. (.....)  
(උ. 1/2x4=02)
- iii) අ.පො.ස. (සා.පෙළ) හදාරා රැකියාවක් නොමැතිව සිටි දහම් තම වත්තේ බට පඳුරෙන් බට පතුරු ගෙන වෙසක් කුඩු නිර්මාණය කරයි. තම පියාගේද සහය ඇතිව අනුරාධපුර පූජා භූමිය අසල වෙසක් කුඩු අලෙවි කරයි.  
අ) ඉහත සිද්ධියේ නිෂ්පාදන සාධක දෙකක් නම් කරන්න. (උ.01)  
ආ) ඉහත (අ) හි සඳහන් කළ නිෂ්පාදන සාධක දෙක සඳහා සිද්ධියෙන් නිදසුන් දෙක බැගින් ලියන්න. (උ. 1/2x2=01)
- iv) වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ උගත් පුහුණු ශ්‍රමීයන් රැකියා සඳහා විදේශ ගතවේ.  
අ) මෙම සිදුවීම සඳහා බලපා ඇති පරිසර සාධකය කුමක්ද? (උ.01)  
ආ) එම පරිසර සාධකය නිසා දේශීය ව්‍යාපාරිකයින්ට බලපෑ ඇති අහිතකර සාධකය කුමක්ද? (උ.01)  
(මුළු ලකුණු 08)
- 03) i) හිමිකාරිත්වය අනුව ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ග කරන්න.  
ii) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍යද අසත්‍යද යන්න දක්වන්න. (උ.02)  
අ) රාජ්‍ය සංස්ථා ලාභ අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාර සංවිධානයකි. (.....)  
ආ) සේවක සංඛ්‍යාව 25ට අඩු ව්‍යාපාර සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ලෙස ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව හඳුන්වා දෙයි. (.....)  
ඉ) ඒක පුද්ගල ව්‍යාපාරයක බැංකු ණය ගැනීම තමාගේ පුද්ගලික නමින් සිදුකළ යුතුයි. (.....)  
ඊ) දෙපාර්තමේන්තු වල නෛතික කටයුතු වලදී දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියා සිය නිල නාමයෙන් පෙනී සිටිය යුතුයි. (.....)  
(උ. 1/2x4=02)
- iii) දිගු ග්‍රාමයේ රැකියා නොමැති කාන්තාවන් පිරිසක් සංවිධානය වී ස්වයං රැකියාවල නිරතවීමේ අරමුණින් කාන්තා සමිතියක් පිහිටුවා ගන්නා ලදී.  
අ) සමිතියක් යනු කුමක්ද? (උ.01)  
ආ) සමිතිය අයිතිය හා අරමුණ අනුව වර්ග කර දක්වන්න. (උ.01)
- iv) ශ්‍රී ලංකා ගම්නාගමන මණ්ඩලය මගින් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ධාවනය සඳහා නව බස් රථ යොදවන ලදී.  
අ) ශ්‍රී ලංකා ගම්නාගමන මණ්ඩලය අයිති ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය කුමක්ද? (උ.01)  
ආ) එවැනි ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගයක අවාසියක් ලියන්න. (උ.01)  
(මුළු ලකුණු 08)

(e.02)

$$(\dots)$$
$$(\dots)$$
$$\left( \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \\ \vdots \end{array} \right)$$
$$(\dots)$$
 $1/2 \times 4 = 02)$ 

(C.01)

(C.01)

—

(C.01)

08)

(මුළු ලකුණු 08)

(c.02)

5. රු. 30 000 හා අඩු රු. 45 000 විස්තෘ.

(ඒ සඳහා පහත අකෘතිය භාවිතා කරන්න.)

(e.02)

(e.04)

(0.04)

Page 07 of 08

- 06) i) අ) බැංකු ජංගම ගිණුමක් පවත්වා ගැනීම හේතුවෙන් ව්‍යාපාරිකයෙකුට අයත්වන වාසි දෙකක් සඳහන් කරන්න. (උ.02)
- ආ) බැංකු ප්‍රකාශනය ලැබීමෙන් පසු ව්‍යාපාරය හඳුනාගන්නා වියදම් දෙකක් සඳහන් කරන්න. (උ.02)
- ii) සඳුම්පත් ව්‍යාපාරයේ 2024 මාර්තු මාසයේ පිළියෙල කළ බැංකු ගිණුමේ ශේෂය රු. 26000කි. මාසය අවසානයේ බැංකුවෙන් ලද බැංකු ප්‍රකාශනයේ ශේෂය වෙනත් අගයක් ගත් අතර වෙනසට පහත හේතු බලපා ඇත.

තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් වටිනාකම රු. 14000කි.  
ස්ථාවර නියෝග මත ගෙවීම් රු. 6000කි. බැංකු ගාස්තු රු. 2000 කි.  
නිකුත්කළ නමුත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත් වටිනාකම රු. 15000කි.  
ණයගැනී ප්‍රේරණ රු. 3000කි.

අවශ්‍ය වන්නේ,

අ) සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

ආ) බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනය

(උ.04)

- iii) සුනිමල්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2023 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමෙන් පසු පහත වැරදි අනාවරණය විය.

අ) රු. 30000ක විකුණුම් ඉන්වොයිසියක් පොත් වලින් මගහැරී තිබීම.

ආ) විදුලි වියදම් ලෙස ගෙවූ රු. 15000ක් එම ගිණුම්වල රු. 1500ක් ලෙස සටහන් වී තිබීම.

අවශ්‍ය වන්නේ,

ඉහත වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් දක්වන්න.

(උ.02)

- iv) රත්සර ව්‍යාපාරයේ 2023 වර්ෂය අවසානයේ ගිණුම්වල පහත ශේෂයන් දක්නට ලැබේ.

|          |         |            |        |
|----------|---------|------------|--------|
| ණයගැනියෝ | 14 000  | ගැනුම්     | 35 000 |
| විකුණුම් | 50 000  | වැටුප්     | 20 000 |
| විදුලිය  | 10 000  | ණය හිමියෝ  | 25 000 |
| බැංකු ණය | 70 000  | මෝටර් රථ   | 50 000 |
| ඉඩම්     | 100 000 | ප්‍රාග්ධනය | ?      |

අවශ්‍ය වන්නේ,

රත්සර ව්‍යාපාරයේ ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කරන්න.

(උ.04)

(මුළු ලකුණු 12)

- 07) i) අ) තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර විසින් ගිණුම් වර්ෂයක් අවසානයේ පිළියෙල කරනු ලබන මූල්‍ය ප්‍රකාශන නම් කරන්න. (උ.01)

ආ) ආදායම් ගිණුම් හා වියදම් ගිණුම් ඇතුළත් කරමින් සකස් කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශන කුමක්ද? (උ.01)

- ii) අ) ලාභ අලාභ ප්‍රකාශනයේ දැක්වෙන වියදම් ශීර්ෂ දෙකක් ලියන්න. (උ.01)

ආ) ණයගැතියෙකුගෙන් රු. 20000ක මුදලක් ලැබීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන ලියා දක්වන්න. (උ.01)

- iii) සදීෂාගේ ව්‍යාපාරයේ 2023/12/31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම පහත දැක්වේ.

|                  |         |         |
|------------------|---------|---------|
| ප්‍රාග්ධනය       |         | 410 000 |
| ආයෝජනය           | 50 000  |         |
| බැංකු ණය         |         | 100 000 |
| විදුලිය වියදම්   | 10 000  |         |
| රක්ෂණ ගාස්තු     | 6 000   |         |
| විකුණුම්         |         | 200 000 |
| විකුණුම් පිරිවැය | 80 000  |         |
| ණයගැතියෝ         | 120 000 |         |
| ණයහිමියෝ         |         | 10 000  |
| දුන් වට්ටම්      | 4 000   |         |
| මුදල්            | 30 000  |         |
| බැංකු            | 20 000  |         |
| මෝටර් රථ         | 300 000 |         |
| ලී බඩු           | 100 000 |         |
|                  | 720 000 | 720 000 |

අමතර තොරතුරු :

\* 2023.12.31 දිනට තොග ඉතිරි වී නොමැත.

\* උපචිත විදුලි ගාස්තුව රු. 2000

\* රු. 20 000ක් ණයගැතියන්ගෙන් බොල්ණය ලෙස කපා හල යුතුය.

අවශ්‍ය වන්නේ,

අ) 2023.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය

(උ.04)

ආ) 2023.12.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

(උ.04)

(මුළු ලකුණු 12)